

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kausli den 2 Febr. 1874. kl. f e. m

*Utlåtande, i anledning af verkställd granskning af Riksdagens
Justitie-ombudsmans embetsförvaltning.*

Från begge Kamrarne har blifvit till Lag-Utskottet remitterad Justitie-ombudsmannens genom tryck offentliggjorda embetsberättelse för tiden från sistlidna riksdags början. Derjemte har Justitie-ombudsmannen till Utskottet öfverlemnadt sina diarier och registratur för samma tid; och får Utskottet, efter granskning af dessa handlingar, härmed afgifva det i 42 § Riksdags-ordningen föreskrifna utlåtanden.

Jemte redogörelse för anställda åtal, har Justitie-ombudsmannen, beträffande lagskipningens tillstånd, hvarom enligt gällande instruktion honom åligger att i hvarje embetsberättelse sig yttra, först omförmålt att Kongl. förordningen angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting, hvilken utan tvifvel skall på lagskipningen utöfva ett icke ringa inflytande, under det sistförflutna året börjat tillämpas, samt att, ehuru det ännu vore för tidigt att bedöma omfånget och beskaffenheten af detta inflytande, goda verkningar af lagförändringen i allmänhet emotsågos; och enär Justitie-ombudsmannen förnummit att olika åsigter yppat sig vid författningens tillämpning, har han i berättelsen redogjort för de skiljaktiga meningarne med deras skäl och motskäl, för att derigenom bidra dertill att, efter deras afvägning emot hvarandra, en allmännare mening om författningens rätta förstånd kunde stadga sig samt från början leda till enhet lagtillämpningen.

Dernäst har Justitie-ombudsmannen återkommit till frågan om det i senaste embetsberättelsen omförmålda menliga inflytande på rättssäkerheten, som härflöte deraf att högsta domstolsinstans n i dömande nog litet toge

hänsyn till förut i samma instans uti likartade rättsfrågor gifna domslut eller s. k. prejudikat. I detta ämne uppgafs nemligen då antydningssvis ett sätt att slita tvister emellan de olika rättsåsigterna samt bereda enhet och stadga i lagbudens tolkning och rättsgrundsatsers tillämpning för framtiden. Nu återgifvas, till närmare utveckling af den gjorda framställningen, de hufvudsakligaste stadgandena ur den handling, — en för konungariket Preussen den 1 Augusti 1836 utfärdad kabinetsorder, — som för framställningen legat till grund. Ännu anser likväl Justitie-ombudsmannen tiden icke vara inne att göra saken till föremål för lagsstiftningsåtgärd, helst all sådan åtgärd blefve obehöflig, derest inom högsta domstolsinstansen sådana mått och steg vidtoges, som aflägsnade eller tillintetgjorde anledningarne till den i detta afseende förda klagan.

Vidare anledning till betraktelser har Justitie-ombudsmannen hemtat från de genom lagstiftningen under det förflutna året införda förändringar på ett till lagskipningen närgränsande område, nemligen i fråga om verkställighet af utslag i en del brottmål.

Något förslag i lagstiftningsväg har Justitie-ombudsmannen denna gång icke framlagt till Riksdagens pröfning. Men, på sätt embetsberättelsen närmare utvisar, har han under det förflutna året hos Kongl. Maj:t gjort två underdåniga framställningar, den ena derom att, såsom i fråga om Hofrätterna redan skett, Kongl. Maj:t täcktes låta utfärda arbetsordning för Kammarrätten, särskildt eller i sammanhang med förnyad instruktion för samma embetsverk, och den andra om tillägg af ett nytt moment till § 1 i Kongl. kungörelsen om indrifning och redovisning af böter och viten den 29 Januari 1861.

De till Justitie-ombudsmannen inkomna klagoskrifter hafva under år 1873 utgjort ett antal af 63, och då härtill läggas 6, hvilka från nästföregående år balanserats såsom beroende på fortfarande behandling, blir antalet klagomål, som år 1873 varit under handläggning, 69, bland hvilka 2 återkallats, 31 befunnits vara af beskaffenhet att böra lemnas utan åtgärd, 23 efter vederbörandes hörande fått förfalla, 5 vid årets slut fortfarande varit under handläggning och 8 föranledt åtal. Granskningen af fångförteckningarne har dessutom gifvit anledning till anställande af 5 åtal och 2 sådana förordnats för embetsfel eller försummelse, upptäckta under embetsresor, inspektioner eller på annat sätt.

Såsom embetsberättelsen antyder och granskningen af det förda resc-diariet närmare uppvisar, har Justitie-ombudsmannen under sin embetsresa hos en del häradsrätter och stadsdomstolar anmärkt underlåtenhet att tillhålla förmyndare att fullgöra deras i lag föreskrifna redovisningsskyldighet samt rättens ombudsmän i konkurser att inlemna de i 127 § af Konkurslagen omförmälda årliga uppgifter rörande vidtagna åtgärder för konkurs-

förvaltningens bringande till slut. Då Justitie-ombudsmannen härupå fäst sin uppmärksamhet med den påföljd att, enligt hvad af handlingarne inhemtas, hans framställda erinringar på åtskilliga ställen redan föranledt till rättelse, är all anledning att emotse det han fortfarande håller hand deröfver, att vederbörande icke försunna utöfvandet af den tillsyn, som i förenämnda ingalunda oviktiga hänseenden dem åligger.

På grund af den verkställda granskningen, som ock i öfrigt visar, att Justitie-ombudsmannen med sorgfällig uppmärksamhet följt de förhållanden, hvilka falla inom området för hans verksamhet, anser sig Utskottet böra angående Justitie-ombudsmannens embetsförvaltning i dess helhet uttala det omdöme,

att han genom nit, oväld och skicklighet fortfarande motsvarat Riksdagens förtroende.

Stockholm den 2 Februari 1874.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.
